

Vekst.

Økonomi- og arbejdsprogrammet

Forord

Kjære Høyres Studenter,

Norsk politikk har i stor grad vært preget av prioriteringsvegring. For mange har valgt det enkle fremfor det riktige. Beslutninger vi vet må tas, har blitt utsatt. Når politikere ikke handler i dag, skyves problemene videre til neste generasjon.

Vi ser det allerede. Flere er usikre på om de kommer inn på boligmarkedet. Nyutdannede sliter med å få jobb. Mange unge er mer bekymret for fremtiden enn før. I neste stortingsperiode vil utgiftene vokse raskere enn inntektene, og en stadig større del av statsbudsjettet finansieres av oljeinntekter. Vi får færre barn, samtidig som vi blir mer avhengige av en verden som er mer uforutsigbar enn på lenge.

Alt henger sammen. Høye boligpriser gjør det vanskeligere å etablere seg. Dårlig infrastruktur og høye transportkostnader gjør det vanskeligere å jobbe. Skatter som hemmer arbeid, eierskap og investeringer svekker veksten. Når det samtidig blir dyrere å få barn, og færre barn fødes, svekkes grunnlaget for fremtidens velferd.

Velferd må skapes før den kan fordeles. Norge trenger mer verdiskaping, flere i arbeid og reformer som gjør det lettere å bygge, investere, eie og skape.

Vekst. handler derfor om retning. Om et Norge der det lønner seg å jobbe, der flere kan eie, og der vi bruker ressursene bedre. Slik at neste generasjon får det minst like bra som det vi har hatt.

Jeg vil rette en stor takk til programkomiteen Andrea Felicia Bakkeheim Myhre (HSFT), Marthe Myrvang Johannessen (HS Agder), Martin Strømme (HS Akershus), Simen Nylenna Wager (DKSF) og Sjur Oskar Korsæth (HSB) for arbeidet de har lagt ned. Takk også til alle innledere og bidragsyttere.

Nå er det opp til organisasjonen. God debatt!

Antonio Gade Wilhelmsen Serri
Leder av programkomiteen

1	Innhold	
2	Ambisjoner.	2
3	Deregulering.	3
4	Digitalisering.	5
5	Kunstig intelligens	6
6	Skatt.	7
7	Sløsing.	9
8	Sårbarhet.	11
9	Innovasjon.	12
10	Arbeidslinjen.	13
11	Reform av NAV og velferdssystemet	15
12	Mobilisering av sårbare grupper	15
13	Innvandring og arbeidsdeltakelse	16
14	Rammebetingelser for arbeid	16
15	Reguleringer overfor ungdom	17
16	Fremtidens kompetansebehov	18
17	Selveierdemokratiet.	19
18	Den offentlige boligsektoren	20
19	Den første boligen	21
20	Internasjonalt.	22
21	Forhold til EU	23
22	Verdikjeder gir sikkerhet	24
23	Konkurranse.	25
24	Infrastruktur.	26
25	Energi	26
26	Transport.	27
27	Grønt.	28

28

29 **Ambisjoner.**

30 Økonomien skal gi folk trygghet. Den skal sikre arbeidsplasser, skape vekst og
31 gi inntekter til å finansiere gode velferdstjenester. Målet må være at også de
32 som kommer etter oss, skal ha de samme mulighetene som generasjonene før
33 har hatt. Muligheten til å få en jobb, eie sin egen bolig og forsørge seg selv.

34

35 I en verden i rask endring må økonomien også gi trygghet gjennom omstilling.
36 Folk skal oppleve at det finnes en jobb å gå til, at innsats lønner seg og at
37 systemene rundt dem gjør det lettere å ta ansvar for eget liv.

38

39 Allerede i neste stortingsperiode forventes det at utgiftene vil vokse raskere
40 enn inntektene i statsbudsjettet. Det gjør at vi må være mer bevisste på
41 hvordan vi bruker ressursene våre fremover.

42

43 Norge går inn i en tid der vi ikke lenger kan ta videre velstandsvekst for gitt.
44 Veksten blir lavere, offentlige utgifter øker, og et statsbudsjett som over tid
45 har blitt mer avhengig av oljeinntekter, blir mer sårbart. Samtidig møter vi
46 hardere internasjonal konkurranse, økende proteksjonisme og en mer
47 uforutsigbar verdensøkonomi. I en slik situasjon holder det ikke å forsvare
48 systemet. Vi må diskutere hvordan Norge skal skape mer, prioritere hardere
49 og bruke ressursene bedre.

50

51 Fremtidens velferd må bygge på mer verdiskaping, høyere produktivitet og
52 flere i arbeid. Et rikt samfunn kommer ikke av seg selv. Det skapes når
53 mennesker får frihet til å jobbe, investere, starte bedrifter og utvikle nye
54 løsninger. Dette er like aktuelt i dag som da Adam Smith skrev om den usynlige
55 hånd for 250 år siden.

56

57 *“Ved å følge sin egeninteresse, fremmer han samfunnets interesser mer*
58 *effektivt enn når han med fullt overlegg forsøker å fremme dem.”*

59

Det betyr også at vi må stille noen grunnleggende spørsmål ved hvordan dagens systemer er innrettet. Insentiviserer skattesystemet arbeid, eierskap og investeringer? Belønner velferdsordningene overgang til jobb? Er offentlig sektor organisert for effektiv ressursbruk?

Norge skal være et land der det lønner seg å jobbe, der det offentlige ikke vokser raskere enn verdiene som skapes og der private initiativ får større rom. Vi vil ha en økonomi som er sterk nok til å finansiere velferden og fleksibel nok til å håndtere omstilling.

Høyres Studenter mener at:

- Offentlig pengebruk skal over tid ikke stige raskere enn den gjennomsnittlige veksten i fastlands-BNP.
- Fremtidens velferd avhenger av økt verdiskaping.
- Vi må tilrettelegge for langsiktig økonomisk vekst.
- Det skal være et mål i seg selv å redusere det offentliges størrelse og rolle i økonomien.
- Norge skal være blant verdens mest konkurransedyktige økonomier.
- Norges Bank skal ha en sterk og reell uavhengighet i pengepolitikken.
- Vi skal ha en kompetansepolitikk som er tilpasset dagens og fremtidens behov.
- Sykefraværet skal reduseres der det er mulig med tilrettelagt arbeid.
- Vi må slutte å skattlegge det vi vil ha mer av.
- Skattesystemet skal være forutsigbart.
- Vi skal ha et system som gjør det enklere å få barn.
- Øke sysselsettingen i hele befolkningen.

Deregulering.

Norge skal være et godt sted å starte og drive bedrift. Vi må legge til rette for et konkurransedyktig næringsliv som kan bruke tid og ressurser på å utvikle produkter, varer og tjenester, fremfor stadig strengere rapporteringskrav. Næringslivet skal i større grad inkluderes i prosesser som er relevante for

deres drift og rammevilkår. Derfor vil vi opprette et forenklingspanel hvor næringslivet kan foreslå konkrete endringer i den regulatoriske byrden de opplever i dag.

Norsk offentlig sektor trenger en slankekur. Det blir stadig flere lover, regler og krav. Staten må effektiviseres. Det er ikke alle oppgaver som trenger å tilfalle staten, spesielt ikke de oppgavene som private krefter ønsker å overta, og til og med kan drive bedre og billigere. I tillegg bør antall ansatte, antall direktorater og antallet tilsyn kraftig reduseres.

Det offentlige må følge utviklingen i samfunnet. Derfor skal offentlig forvaltning digitaliseres og gjøres lettere tilgjengelig for allmennheten. Kunstig intelligens må brukes for å effektivisere saksbehandlingen og det offentlige skal legge større vekt på innovative løsninger ved anbud.

Målet er å senke byrden for bedrifter samtidig som offentlig sektor blir mer effektiv og bærekraftig.

Høyres Studenter vil:

- Stat og kommune må få et tydeligere oppdrag i å gjennomføre innovative anskaffelser og sikre at innovative måter å løse oppgavene i offentlig sektor på blir tatt i bruk av flere.
- De best kvalifiserte virksomhetene i produksjonen av velferdstjenestene må velges, uavhengig av eierskapsform.
- Konkurransen utsette mer av offentlig tjenesteproduksjon.
- Forenkle HMS-krav til små bedrifter.
- Etablere et forenklingspanel der næringslivet kan foreslå endringer.
- Heve innslagspunktet for bærekraftsrapportering etter regnskapsloven.
- Forenkle bærekraftsrapportering for små bedrifter.
- Kraftig redusere regelbyrden i byråkratiet, størrelsen på og antallet direktorater og tilsyn. Ambisjonen skal være at ressurser i offentlig sektor skal brukes mer effektivt og at antall offentlige administrative årsverk kuttes betraktelig.

- Gjøre det enklere for studenter å etablere og drifte sikkerhetsselskap for egenvakthold på studentarrangementer.

Digitalisering.

Norge står midt i et teknologisk skifte som vil forme både økonomien og samfunnsutviklingen i tiårene fremover. Skal vi lykkes, må vi gå bort fra forestillingen om at digitalisering skjer av seg selv. Vi må ta aktive valg som styrker vår egen kapasitet, reduserer sårbarhet og gjør oss mindre avhengige av enkeltland og enkeltleverandører. Det krever smartere investeringer, tydeligere prioriteringer og en vilje til å bruke både markedet og staten på en mer strategisk måte.

En moderne teknologipolitikk må legge til rette for innovasjon, datadeling og økt samarbeid mellom offentlig og privat sektor, som gjennom Digital Samhandling Offentlig og Privat (DSOP). Samtidig må vi bygge opp kompetanse og infrastruktur som gjør Norge mer robust. Det betyr at vi må tørre å satse på nye teknologier som kvante og kunstig intelligens. Vi må sikre tilgang til kritiske råvarer og produksjonskapasitet. Norge kan ikke lene seg på at andre land tar ansvar for vår digitale sikkerhet og teknologiske utvikling. Vi må være en aktiv deltaker i Europa og bidra til å bygge fremtidens teknologiøkonomi.

Høyres Studenter vil:

- Innføre en digitaliseringsforsterkningsordning hvor staten gir én krone per andre krone investert fra det private.
- Starte arbeidet med å utforme en politisk strategi for kvanteteknolog med tydelige mål og midler, etter inspirasjon fra den danske strategien.
- Prioritere å lage grensesnitt som muliggjør bedre datadeling på tvers av sektorer, etter kun-én-gang-prinsippet.
- Oppfordre til flere offentlig-private samarbeid, herunder datadeling og DSOP.

- Bygge opp alternative forsyningskjeder for å erstatte kinesiske leveranser, inkludert utnyttelse av norske ressurser som silisium og sjeldne jordarter.
- Inkorporere EU Chips Act i norsk lov og være åpne for å bidra til etablering av mikrobrikkefabrikker og teknologiutvikling i Europa for å redusere sårbar avhengighet av Kina og konsentrert produksjon i Asia.
- Etablere og støtte opp om regulatoriske teknologi-sandkasser.
- At alle papirbaserte og manuelle rapporteringsprosesser i det offentlige skal som hovedregel erstattes med digitale med mulighet for analog innsending.
- Digitalisere offentlig forvaltning.
- Jobbe for et felles nordisk samarbeid om cybersikkerhet og digital beredskap.

Kunstig intelligens

Kunstig intelligens endrer hvordan bedrifter og offentlig sektor jobber. Norge må utnytte denne utviklingen på en måte som styrker produktivitet og konkurransekraft. Det krever at vi legger bedre til rette for innovasjon og samarbeid, samtidig som vi tar sikkerhet og ansvarlig bruk på alvor.

KI skal være et verktøy som frigjør tid, reduserer kostnader og gjør arbeidslivet mer effektivt. For å lykkes må både staten og næringslivet være nytenkende på hvordan oppgaver løses, hvordan data brukes og hvordan teknologi kan erstatte rutinearbeid.

Høyres Studenter vil:

- Økt bruk av digitalisering og kunstig intelligens i offentlig sektor skal frigjøre ressurser til kjerneoppgaver, forskning og bedre tjenester.
- Pålegge alle offentlige instanser å gjennomgå og vurdere hvilke arbeidsoppgaver som kan hel- eller delautomatiseres ved bruk av KI.
- At alle virksomheter som benytter teknologi som ikke kjøres lokalt skal vurdere informasjonssikkerhet jevnlig og umiddelbart iverksette avbøtende tiltak ved avvik.

190 Skatt.

191 I statsbudsjettet for 2026 planlegger staten å hente inn over 1 700 milliarder
192 kroner i skatter og avgifter fra fastlandsøkonomien. Skatter og avgifter
193 reduserer økonomisk frihet, og å ikke kreve inn mer enn nødvendig er et
194 spørsmål om respekt for skattebetalerne. Samtidig er skatter og avgifter en
195 forutsetning for den norske velferdsstaten. "Også Høyre må være for noen
196 skatter" sa Erna Solberg i sin avslutningstale som Høyre-leder. Skattene
197 finansierer blant annet forsvaret, skolen og infrastrukturen som staten
198 leverer.

199
200 Økonomisk sett innebærer skatt et effektivitetstap. Den skaper en kile mellom
201 tilbud og etterspørsel og bidrar til lavere verdiskaping. Av hensyn til
202 økonomisk effektivitet og individuell frihet bør derfor det samlede skatte- og
203 avgiftsnivået reduseres.

204
205 Vi ønsker et skattesystem som både styrker økonomiens effektivitet og
206 individets frihet. Et sentralt prinsipp i skatteøkonomien er brede
207 skattegrunnlag og lave satser. Ved å endre markedspriser har skatt en
208 vridende effekt. For å sikre effektivitet er det bedre å ha lave skatter på flere
209 områder enn høye skatter på få. Skattesystemet bør være enkelt og nøytralt.

210
211 Høyres Studenter vil særlig prioritere lavere skatt på arbeid for å stimulere til
212 økt arbeid og vekst. Samtidig er det nødvendig med enkelte skattevekslinger
213 for å styrke systemets effektivitet og nøytralitet. Uten nye, lave og mindre
214 skadelige skatter vil det være vanskelig å dekke skattelettelsene der skatten
215 skader mest. Skattesystemet skal i større grad fremme effektivitet, og det
216 samlede nivået av skatter og avgifter skal reduseres betydelig.

217

218 Høyres Studenter vil:

- 219 • Betydelig redusere det samlede skatte- og avgiftstrykket.
- 220 • Bygge et skattesystem på lave og brede skattegrunnlag.

- 221 • Øke frikortgrensen til 250.000.
- 222 • Betydelig redusere den samlede personbeskatningen, inkludert nedre
- 223 innslagspunkt for personbeskatning.
- 224 • Redusere trygdeavgiften for å sikre lavere marginalsatt i alle
- 225 inntektsgrupper.
- 226 • Innføre et nytt arbeidsfradrag i lønn og næringsinntekt i tråd med
- 227 skatteutvalgets anbefaling.
- 228 • Videreføre minstefradraget i lønn/trygd og øke personfradraget.
- 229 • Innføre et arbeidsfradrag for foreldre med barn under 18 år.
- 230 • Fjerne formueskatten.
- 231 • Ikke heve selskapskatten.
- 232 • Fjerne utbytteskatten og skattlegge kapitalinntekt som inntekt.
- 233 • Utvide bruken av kontantstrømskatt til flere næringer, blant annet ved
- 234 kraftutbygging.
- 235 • Redusere fagforeningsfradraget.
- 236 • Fjerne arbeidsgiveravgiften for de tre første årene med fulltidsstilling
- 237 og for mindreårige.
- 238 • Innføre et ROT/RUT-fradrag.
- 239 • Reformere exit-skatten, med mål om å sikre forutsigbarhet og kapital til
- 240 norsk næringsliv.
- 241 • Videreføre dagens system med åpne skattelister og muliggjøre
- 242 anonymt søk for personer over 18 år.
- 243 • Sørge for at kommuner som ikke krever inn eiendomsskatt, ikke straffes
- 244 økonomisk av staten for dette.
- 245 • Halvere provenyet på inntekts- og utgiftsutjevning av kommuner og
- 246 fylkeskommuner.
- 247 • Endre vektingen av KOSTRA-tallene i utgiftsutjevninger for å
- 248 insentivere effektiv pengebruk og prioritere midler til der mange har
- 249 behov for tjenester.
- 250 • La kommuner beholde den første milliarder selskapskatt opptjent i
- 251 kommunen og deretter får kommunen én prosent av inntektene.
- 252 • Ha en systematisk gjennomgang av grunnrentebeskatning i Norge med
- 253 mål om like rammevilkår.
- 254 • Bevare rederiskatteordningen.

- Øke årlig fradragsberettiget sparebeløp i IPS (Individuell Pensjonssparing).
- Innføre en progressiv skattelette i kvinners inntektsskatt per fødte barn, inntil fire barn.

Sløsing.

En effektiv offentlig sektor handler ikke bare om mindre pengebruk, men om mer fornuftig pengebruk. Høyres Studenter mener at kutt og effektivisering i offentlig sektor er avgjørende for å sikre langsiktig økonomisk bærekraft. Pengene må brukes smartere for å løse det offentliges oppgaver.

På høyresiden er det en seiglivet myte om at det ikke skapes verdier i offentlig sektor. Skolen som lærer barn å lese, skaper verdi. Sykehuset som gir behandling, skaper verdi. Verdiskaping skjer der ressurser omdannes til goder som etterspørres. Utfordringen ved offentlig sektor er ikke mangelen på verdier, men at ineffektivitet tolereres lenger. Utfordringen med offentlig sektor er ikke at verdier mangler, men at ineffektivitet tolereres lenger.

Offentlig sektor har andre mål enn privat næringsliv har, og skal derfor drives annerledes. Likevel fritar det ikke staten fra det faktum at pengene skal brukes med fornuft.

På tross av at den samlede pengebruken må reduseres, anerkjenner vi at enkelte områder vil kreve økt offentlig pengebruk. Man kommer ikke utenom eldrebølgen og et akutt behov for å styrke Forsvaret. At disse områdene vil kreve ytterligere pengebruk i årene fremover, underbygger behovet for kutt og effektivisering i øvrige deler av offentlig sektor. Uten stram økonomisk styring og tøffe prioriteringer risikerer vi at skattene må økes, underskudd blir uunngåelige, og nye politiske initiativer blir umulige å realisere. Vi mener at Norge skal ha et solid sosialt sikkerhetsnett, samtidig som statens kjerneoppgaver prioriteres. Staten kan ikke gjøre alt for alle, men den skal være der for de som trenger den mest.

287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320

Høyres Studenter vil:

- Offentlig sektor skal ha en mer kritisk holdning til hvilke kurs som kjøpes inn.
- Oppfordre til salg av navnerettigheter av idrettsanlegg til private.
- Offentlig forvaltning skal i større grad utnytte privat og frivillig kapasitet for å bruke ressursene bedre og mer effektivt.
- Legge vesentlighetsgrenser til grunn for regnskapsavvik i offentlig sektor, og tillate avvik som det koster uproporsjonalt mye å bli stående, med krav om at avviket meldes inn.
- Ved effektivisering i offentlig forvaltning skal deler av innsparingen tilbakeføres avdelingen som kan bruke det på andre prosjekter.
- Kutte finansieringen til alle opplysningskontor og offentlig finansierte interesseorganisasjoner, eksempelvis Forbrukerrådet og Opplysningskontoret for meieriprodukter.
- I større grad gi kommunene prestasjonsbaserte tilskudd.
- At alle kommuner skal ha minst 20 000 innbyggere.
- Gi kommuner insentiver til å slå seg sammen, deriblant gjeldssanering.
- Gjeninnføre ABE-reformen.
- Kreve at trossamfunn må ha minst 1000 medlemmer eller være en verdensreligion, samt ikke bidra til negativ sosial kontroll, for å motta offentlig støtte.
- Trossamfunn som mottar støtte fra stater som ikke selv respekterer religionsfriheten, vil miste offentlig støtte.
- Fjerne stipendet til folkehøyskoler, men tilby det som lån.
- Avvikle CO₂-kompensasjonsordningen.
- Ha en utfasing av elbilfordelene.
- Sikre at Forsvaret bruker en større andel på drift i henhold til NATO-målet på 20% investeringsandel.
- Knytte egenandelstak til G slik at de følger utviklingen i lønnsnivå.
- I større grad prioritere midler til forebyggende tiltak som reduserer offentlige utgifter eller øker inntekter i fremtiden.
- Kjøpe inn privat kapasitet i helsevesenet ved behov, fremfor å overdimensjonere egen kapasitet.

- 321 • Legge til rette for mer prestasjonsbasert lønn i privat og offentlig
322 sektor.
- 323 • Avvikle støtteordninger som opprettholder ulønnsomme virksomheter
324 over tid.
- 325 • Jobbe for nedleggelse av fylkeskommunene.
- 326 • Redusere kravet til kunst i offentlige byggeprosjekter og inkludere
327 møbeldesign som kunst.
- 328

329 **Sårbarhet.**

330 Norge går inn i en periode der handlingsrommet i økonomien blir mindre.
331 Offentlige utgifter øker, veksten avtar, og statsbudsjettet har over tid blitt
332 mer avhengig av oljeinntekter. Det gjør økonomien mer sårbar og stiller
333 strengere krav til hvordan vi forvalter fellesskapets ressurser.

334

335 Statens Pensjonsfond Utland er en bærebjelke i norsk økonomi, men også en
336 kilde til sårbarhet. Når løpende utgifter i økende grad finansieres av fondet,
337 svekkes disiplinen i finanspolitikken. Skal vi sikre langsiktig bærekraft, må
338 denne avhengigheten reduseres.

339

340 Oljefondet skal forvaltes med ett hovedmål: høyest mulig langsiktig
341 risikojustert avkastning. Når fondet brukes til å fremme andre politiske
342 hensyn, svekkes både avkastningen og prinsippet om armlengdes avstand.
343 Statlig eierskap må vurderes ut fra klare prinsipper. Staten bør enten ha full
344 kontroll der det er nødvendig, en blokkerende majoritet der samfunnshensyn
345 tilsier det, eller trekke seg ut. Dagens mellomposisjoner binder kapital og
346 svekker både marked og stat. Kapital som ikke trengs i statlig eierskap, bør
347 frigjøres og forvaltes i fondet.

348

349 Markedet skal i utgangspunktet fungere uten inngrep. Samtidig finnes det
350 situasjoner der staten må gripe inn for å beskytte grunnleggende
351 samfunnsinteresser. Bankkrisen på 1990-tallet er et godt eksempel. Staten
352 grep inn for å sikre det finansielle systemet, men lot aksjonærene ta tapene.
353 Slik ble samfunnsinteressene ivaretatt uten å undergrave

markedsmekanismene. Det bør være et prinsipp også fremover. Inngrep må være midlertidige, målrettede og utformes slik at de forstyrrer markedet minst mulig.

Høyres studenter vil:

- Over tid redusere andelen av statsbudsjettet som er finansiert av Statens Pensjonsfond Utland (SPU).
- Sikre at SPU forvaltes politisk uavhengig.
- SPU skal først og fremst maksimere langsiktig risikojustert profitt, fremfor å fremme andre hensyn.
- Følge Norges Banks faglige råd om å trekke petroleumsaksjer ut av referanseindeksen til SPU.
- Legge ned Folketrygdfondet, og overføre kapitalen til SPU.
- Føre en langsiktig og økonomisk bærekraftig finanspolitikk, herunder innstramning av handlingsregelen.
- Statens eierandeler i norske virksomheter skal som hovedregel være på enten 100%, 50% + 1 aksje eller 0% .
- Redusere statlig eierskap i de fleste kategori 1 selskaper, og overføre kapitalen til SPU.
- Bruke offentlig støtte til markeder for å beskytte samfunnsinteresser i særskilte situasjoner, f. eks finanskriser eller nasjonale beredskapshensyn.
- Sørge for at det offentlige som støttespiller i krisetider, tar seg betalt for eventuelt risiko en på tar seg ved bailouts og andre støttepakker.

Innovasjon.

Norge er ikke godt nok rigget for å skape og utvikle nye selskaper. For mange gode ideer stopper opp som følge av høye etableringskostnader, begrenset tilgang på kapital og lite treffsikre insentiver. Samtidig har Norge færre vekstselskaper enn sammenlignbare land, særlig fordi tilgangen på kapital i scale-up-fasen er for svak.

Konsekvensen er at selskaper selges tidlig, flytter ut eller aldri realiseres. Dermed går Norge glipp av verdiskaping, kompetanse og arbeidsplasser. I en verden der kapital og kompetanse er mobile, må Norge være mer attraktivt både for gründere og investorer.

For å styrke innovasjon og verdiskaping må det bli enklere å starte bedrift, mer attraktivt å investere, og bedre tilrettelagt for å bygge selskaper i Norge over tid. Dette krever bedre tilgang på kapital i både tidligfase og vekstfase, sterkere kobling mellom forskning og næringsliv, og rammevilkår som gjør at flere selskaper kan vokse og bli værende i Norge.

Høyres Studenter vil:

- Øke FoU-bevilgningen.
- Øke omsetningsgrensen før man må kreve inn MVA til 1 million kroner.
- Bevilge mer penger til Investinor og Nysnø.
- Kommersialisere offentlig finansiert forskning.
- Innføre en forskningsforsterkningsordning for privat finansiering av forskning.
- Prioritere og øke kapasiteten på ph.d.-stipendiatstillinger i forskning som har en kommersiell interesse.
- Utvide SkatteFUNN-ordningen og gjøre den mer tilgjengelig.
- Opprette en IP-boks, etter nederlandsk modell.
- Insentivisere private investeringer i forsvar- og romindustri.
- Jobbe aktivt for å styrke norsk romindustri. Eksempelvis ved å bidra politisk eller infrastruktur for å utløse utenlandske investeringer.
- Fjerne særbegrensninger i EUs Secure Connectivity- og romforordning, og sikre full norsk deltakelse i oppskyting av EU-satellitter.

Arbeidslinjen.

Norge står overfor en utvikling der færre i arbeid stadig skal finansiere flere på offentlige ytelser. Høyt sykefravær, samt et økende antall uføretrygdete, forsterker presset på velferdsstaten. Samtidig fødes færre barn, eldrebølgen

nærmer seg og innvandringen har vært rekordhøy de siste 15 årene. Dette stiller økende krav til at flere inkluderes raskt i arbeidslivet.

For å sikre bærekraften i velferdsstaten må flere inn i arbeid. Dette gjelder blant annet unge nyutdannede som møter barrierer når de skal inn i arbeidslivet. Manglende arbeidserfaring gjør det vanskelig å få den første jobben, til tross for at arbeidslivet etterspør kompetansen deres, og det er flere sårbare sektorer med mangel på arbeidskraft. Samtidig er det avgjørende at flere med innvandrerbakgrunn kommer raskt ut i jobb.

Det må bli enklere å få en fot innenfor arbeidslivet. Arbeidsgivere bør i større grad stimuleres til å ansette nyutdannede, blant annet gjennom mer fleksible ordninger og lavere risiko ved ansettelser. Det bør også legges bedre til rette for raskere integrering i arbeidslivet for personer med innvandrerbakgrunn.

De som har kapasitet og ønsker å arbeide, bør få bedre muligheter til å bidra i samfunnet.

Målet er at Norge skal øke samlet verdiskaping, dekke etterspurt arbeidskraft og sikre et mer bærekraftig velferdssystem ved å mobilisere flere unge nyutdannede, personer med innvandrerbakgrunn og eldre. Samtidig skal enkeltmennesket få mer økonomisk frihet og en meningsfull arbeidshverdag.

Høyres studenter vil:

- At unge som får ytelser fra NAV ikke skal kobles til diagnose, og fokuset skal være på å få de inn i arbeid.
- Ha som hovedregel at ingen under 30 år skal få uføretrygd.
- Ha mange terskler i sykelønnen slik at den reduseres gradvis.
- At hovedregelen skal være en gradert sykemelding for varig sykefravær.
- Gi en bonus til langtidssyke som kommer varig tilbake i jobb.
- Sykelønnen skal finansieres delvis av staten, kommunen og bedriften gjennom hele sykefraværet.
- Innføre karensavdrag inspirert av den svenske ordningen.

452

453 **Reform av NAV og velferdssystemet**

454 Dagens velferdssystem er preget av omfattende byråkrati. Vi ønsker en
455 reform der NAV arbeider mer effektivt med et tydeligere fokus mot arbeid,
456 med mål om å få brukere raskere og mer varig over fra trygd til jobb.

457

458 **Høyres studenter vil:**

- 459 • Ha færre ytelser i NAV og kraftig redusere saksbehandlere.
- 460 • Fjerne kommune-NAV og overføre relevante oppgaver til den statlige
461 delen av NAV.
- 462 • Ha lokale NAV-kontor som kun har fokus på å få folk inn i jobb. Hvor det
463 jobber folk som har erfaring fra næringslivet.
- 464 • Ha NAV-kontakter som følger opp personer med arbeidsrettede tiltak.

465

466 **Mobilisering av sårbare grupper**

467 Trygdeordningene må målrettes mot dem som har størst behov. Det
468 innebærer bedre tilrettelegging, slik at flere kan delta ut fra egne
469 forutsetninger. På den måten kan flere inkluderes i arbeidslivet og bidra til økt
470 verdiskaping.

471

472 **Høyres studenter vil:**

- 473 • Innføre ordninger som gjør det mer attraktivt å ansette personer med
474 nedsatt arbeidsevne.
- 475 • Innføre en ordning med helsejustert lønn hvor uføretrygdede kan få
476 lønn utover trygden som en overgangsordning med mål om å få flere i
477 jobb.
- 478 • Satse på flere alternative opplæringsarenaer for ungdom som står i
479 fare for å falle utenfor, gjennom tidlig samarbeid mellom skole, NAV og
480 private bedrifter.
- 481 • Bevilge mer til NAV-ordningen "tilskudd til sommerjobb".
- 482 • Gi lønnstilskudd til bedrifter som ansetter arbeidstakere under 30 år,
483 etter nordeuropeisk modell.

- Redusere stillingsvernet i Norge og fjerne det for arbeidstakere over 70 år.

Innvandring og arbeidsdeltakelse

De siste årene har Norge opplevd høy innvandring. Uten god integrering kan dette være en faktor som er med på å utfordre velferdssystemet.

Innvandringen tilpasses landets integreringskapasitet, og bosettingen i større grad styres til områder med tilstrekkelig kapasitet.

Høyres studenter vil:

- Ha arbeidstilknytning som en vesentlig del av oppholdstillatelsen.
- Frata ytelser til flyktninger som bosetter seg i en annen kommune før det har gått ti år.
- Regne familiegjenforening inn i kommunens vedtatte bosettingskvote for flyktninger.
- Ikke bosette flere flyktninger enn kommunen har kapasitet til å integrere.
- Personer som har oppholdt seg i Norge i mer enn 4 år skal ikke få støtte til tolk.

Rammebetingelser for arbeid

Det er behov for et tydelig rammeverk for arbeidslivet. Rammebetingelsene må utformes slik at de både beskytter arbeidstakere og legger til rette for høy sysselsetting. Arbeidsmarkedet bør gjenspeile en mangfoldig befolkning, med muligheter for heltid, deltid, sesong- og midlertidige stillinger. Samtidig må det være et grunnleggende prinsipp at arbeid skal lønne seg, og at økt innsats gir en større belønning.

Høyres studenter vil:

- Ikke redusere pensjon ved inntekt for pensjonister, men skattlegge inntekten.
- Gradvis øke pensjonsalderen i takt med levealder og helse.

- 516 • Fjerne bestemmelsen om psykososialt arbeidsmiljø i arbeidsmiljøloven,
517 men beholde ordlyden om vern mot trakassering, vold og trusler.
- 518 • Fjerne fordelsbeskatning på privat helseforsikring.
- 519 • Fortsatt ha en skatteinsentivordning i Finnmark og Nord-Troms.
- 520 • Gjennomgå arbeidsmiljøloven med mål om å redusere unødvendige
521 rettigheter for å sikre økt sysselsetting.
- 522 • Liberalisere arbeidstidsbestemmelsene.
- 523 • Gjøre det lettere å ansette midlertidig.
- 524 • Fjerne innleieforbud.
- 525 • Det skal ikke lønne seg å være ansatt deltid med overtid, fremfor økt
526 stillingsbrøk.
- 527 • Innføre premiepensjon, etter inspirasjon fra det svenske
528 pensjonssystemet.
- 529

530 **Reguleringer overfor ungdom**

531 Ungdom er en gruppe som vi i større grad har potensial til å mobilisere. Det er
532 nødvendig at flere unge kommer tidlig inn på arbeidsmarkedet, både for å
533 opparbeide seg relevant kompetanse og for å oppnå økonomisk
534 selvstendighet. Samtidig har Norge et økende behov for arbeidskraft, særlig
535 innenfor velferdstjenester som helse og skole. Derfor bør vi gjøre det enklere
536 for ungdom å få sin første jobb, og gjøre det mer attraktivt for arbeidsgivere å
537 ansette unge arbeidstakere.

538

539 **Høyres studenter vil:**

- 540 • Fjerne særarbeidstidsbestemmelser for barn og unge, med
541 foreldregodkjenning.
- 542 • Tillate ungdom fra 16 år å selge/skjenke alkohol så lenge noen over 18 år
543 har daglig tilsyn for salg/skjenke.
- 544

Fremtidens kompetansebehov

Selv om Norge har et høyt utdanningsnivå, er det ikke gitt at kompetansen samsvarer med arbeidslivets behov. Rask teknologisk utvikling, særlig innen kunstig intelligens og digitale løsninger, gjør at behovet for oppdatert og relevant kompetanse øker. Dette krever både bedre kobling mellom utdanning og arbeidsliv og en sterkere satsing på livslang læring. Vi må legge bedre til rette for overgangen fra utdanning til arbeid, slik at flere nyutdannede og personer uten erfaring kommer raskere inn i arbeidslivet, samtidig som ansatte får bedre muligheter til å bygge videre på kompetansen sin gjennom etterutdanning.

Vi mener at fremtidens kompetansebehov ikke bare handler om å sikre at vi har riktig utdanning og ferdigheter i fremtiden, men også om at vi har nok arbeidskraft i årene som kommer.

Lave fødselstall forsterker utfordringen. I dag er fruktbarhetstallet i Norge rundt 1,4 barn per kvinne, langt under nivået som opprettholder befolkningen. Derfor må det bli enklere å kombinere utdanning, arbeid og familie. Det skal være mulig å få barn uten å måtte velge bort utdanning eller karriere. Vi må redusere økonomiske barrierer og legge til rette for fleksible ordninger som gjør hverdagen enklere for småbarnsforeldre.

Høyres Studenter vil:

- Omgjøre en større andel av studielånet til gravide kvinner og studenter som har barn under studietiden ved fullført grad.
- Fjerne arbeidsgiveravgiften for småbarnsforeldre.
- Øke og skattlegge barnetrygden.
- Reformere og gjeninnføre Aupair-ordningen.
- Gi fradrag til bedrifter som ansetter nyutdannede og andre uten erfaring, og gir de opplæring.
- Avvikle ordningen med sletting av studiegjeld i rurale strøk, med unntak av Finnmark og Nord-Troms.

- Innføre et etterutdanningsfradrag for ansatte som tar relevante kurs med godkjent permisjon fra arbeidsgiver.
- I større grad anerkjenne studiekompetanse og grader fra land med pålitelige utdanningssystemer.

Selveierdemokratiet.

Aldri har det vært vanskeligere å komme inn på boligmarkedet i Norge. Boligprisene stiger mer enn noensinne, det bygges færre boliger enn det er behov for og leieprisene har vokst voldsomt de siste årene. Tanken om den såkalte "boligreisen" er for mange en stadig fjernere drøm. Dagens generasjon har dårligere forutsetninger for å lykkes med sin egen boligreise i forhold til generasjonene som har kommet før oss.

Dette utfordrer også prinsippet om selveierdemokratiet, ideen om at flest mulig skal eie sin egen bolig og dermed ha økonomisk trygghet, uavhengighet og innflytelse over eget liv. Når færre får muligheten til å eie, svekkes individets økonomiske frihet.

Vi må derfor sørge for at det er mulig å bygge rimeligere boliger. Vi må forenkle kravene til nybygg, frigjøre tomter til boligutvikling og gjøre boligsparing mer attraktivt. I tillegg skal vi effektivisere byggesaksbehandlingen og sørge for at betalingsevne legges større vekt på ved kjøp av bolig.

Utfordringene i boligmarkedet er komplekse og sammensatte. Det finnes ingen magisk kur, men med en målrettet politikk er det mulig å få til store forbedringer over tid.

Målet er at boligdrømmen ikke nødvendigvis skal forbli en drøm, men snarere at den kan bli en realitet for stadig flere.

Den offentlige boligsektoren

Den offentlige boligsektoren spiller en avgjørende rolle i å legge til rette for et velfungerende boligmarked. Kommunene sitter på sentrale virkemidler gjennom tomtepolitikk, regulering og byggesaksbehandling. Disse må brukes mer aktivt for å sikre at flere boliger bygges, og bedre tilgang for førstegangskjøpere. Samtidig må statlige og kommunale krav forenkles, slik at kostnadene ved å bygge reduseres.

Offentlige prosesser må bli raskere og mer forutsigbare. I tillegg bør flere få tilgang til målrettede ordninger som startlån. Slik kan det offentlige bidra til et mer tilgjengelig og effektivt boligmarked.

Høyres Studenter vil:

- At alle kommuner, ved salg av kommunale tomter til boligutvikling, skal stille vilkår om at en andel av boligene skal selges 15% under markedspris for førstegangskjøpere under 35 år, etter modell fra Bærum.
- At kommuner skal få anledning til å stille vilkår om finansieringsmodeller ved private boligprosjekter.
- At kommunen skal få anledning til å stille vilkår om rabatt for førstegangskjøpere/unge kjøpere tilknyttet en andel av boligene i private prosjekter.
- Gjennomgå alle krav som stilles til boligutbygging med tanke på å forenkle og fjerne krav som fører til økte kostnader per boenhet.
- Fjerne miljøkrav på byggeplasser som fordyrer boligene som bygges.
- At flere boliger skal selges med startlån fra Husbanken.
- Heve terskelen for innsigelse fra fylkeskommune og stat.
- Lovfeste krav til nye boformer, herunder rettet mot både yngre og eldre, i nye reguleringsplaner.
- Bruke KI i førstelinje-saksbehandling for nye boligprosjekter/søknader.
- Gi kommunene mulighet til å kreve inn turistskatt for personer som ikke har fast boadresse i Norge.
- Reformere og forenkle plan- og bygningsloven og betydelig redusere antallet statlig pålagte krav til kommunal byggesaksbehandling.

- Innføre tidsfrist for behandling av innsigelser hos departementene.
- Unngå politisk detaljstyring av enkeltprosjekter, som forsinker og fordyrer bygging.

Den første boligen

For førstegangskjøpere er det særlig inngangsbilletten til boligmarkedet som er for høy. Krav til egenkapital og rigide regler gjør at mange med god betalingsevne likevel stenges ute. Derfor må regelverket i større grad tilpasses førstegangskjøpere. Det bør bli enklere å spare til bolig, og mer fleksibilitet i utlånspraksis. Samtidig må det legges til rette for flere små og rimelige boliger.

Et bedre leiemarked kan også bidra til økt trygghet i etableringsfasen. Slik kan flere få en reell mulighet til å kjøpe sin første bolig.

Høyres Studenter vil:

- At betjeningsevne skal tillegges større vekt ved søknad om boliglån.
- Heve fleksibilitetskvoten i boliglånsforskriften i hele landet til 15 %.
- Styrke BSU-ordningen (Boligsparing for ungdom) til 40.000 årlig og 500.000 totalt.
- Heve skattefradraget for BSU-sparing til 20 %.
- Innføre differensiert skattefradrag for BSU-sparing, med høyere fradrag for de første 100 000 kronene som spares.
- Legge til rette for flere offentlige, private og ideelle studentboliger, blant annet gjennom å øke tilskuddssatsen.
- Fjerne kravet om minstestørrelse på boliger.
- Øke minimum for tidsbestemt leieavtale fra 3 til 5 år.
- All korttidsutleie utløser skatteplikt.
- Fjerne skatt på uttak fra aksjesparekonto ved førstegangskjøpere av bolig.

Internasjonalt.

Frihandel og økt internasjonalt samarbeid bør fortsatt være det førende prinsippet i norsk handelspolitikk i tiden fremover. Vi mener at internasjonal handel er en forutsetning for norsk og global verdiskaping og velstand. I møte med en stadig mer multipolar verden der tidligere normer ikke lenger er gjeldende, er det et behov for å endre norsk tilnærming til internasjonal handel. Vi må ta inn over oss at vi står overfor en ny og dertil ukjent verdensorden. Å fortsette å være avhengige av stater som ikke deler våre verdier og interesser for strategiske ressurser gjør både økonomien og staten vår utsatt for både press og konflikter utenfor vår kontroll. Kort fattet må vi nå tenke internasjonalt, fremfor globalt.

Høyres Studenter vil:

- At frihandel fortsatt skal være det førende prinsippet i norsk handelspolitikk for å sikre norske bedrifter størst mulig eksportmarked.
- Bruke internasjonal handel med utviklingsland som et viktig grep i bistandspolitikken.
- Arbeide for at Norge skal være en alternativ partner for utviklingsland med betydelige kinesiske investeringer.
- Unngå å utfase avhengighet av handel i strategiske sektorer med land som ikke er nære sikkerhetspartnere.
- Arbeide for å gjøre Norge og Europa for øvrig uavhengig av kinesisk og russisk import.
- Støtte opp om OECDs arbeid mot skattekonkurranse.
- Bevare norske kroner som en fritt flytende valuta.
- Jobbe for å bygge ned tollmurer og andre handelshindringer som svekker frihandel.
- Jobbe for flere bilaterale handelsavtaler og investeringsavtaler (BITs).
- Aktivt jobbe for å ha internasjonalt skattesamarbeid.
- Gjøre sikkerhetspolitiske- og strategiske hensyn mer gjeldende i handelspolitikken.
- Toll er en skatt på norske forbrukere og bør begrenses så langt det er mulig, inkludert at Norge ikke bør ta del i handelskriger.

- 705 • I større grad innrette utenrikstjenesten etter økonomiske,
706 eksportfremmende og strategiske hensyn, eksempelvis ved å nedlegge
707 mindre viktige ambassader til fordel for å styrke tilstedeværelsen i
708 viktigere steder.
- 709 • Redusere det norske importvernet.
- 710 • Gå vekk fra målet om å bruke 1% av BNI på bistand og stille strengere
711 krav til fordeling.

712

713 **Forhold til EU**

714 I møte med en stadig mer uforutsigbar verden bør Norge jobbe for å knytte
715 seg nærmere EU, vår tryggeste og nærmeste strategiske partner. Høyres
716 studenter mener at det mest hensiktsmessige i det øyemed vil være å arbeide
717 for et norsk EU-medlemskap. Utover dette er et forsvar av EØS-avtalen i
718 nasjonal politikk essensielt for både vår fremtidige velferd og sikkerhet.

719

720 EU er ikke Europa, og Europa er ikke EU. Vi ønsker at både Norge, EU og Europa
721 for øvrig arbeider for en helhetlig europeisk velstand og sikkerhet opp mot
722 resten av verden i internasjonal handel.

723

724 **Høyres Studenter vil:**

- 725 • Hegne om EØS-avtalen.
- 726 • Arbeide for norsk EU-medlemskap.
- 727 • Samarbeide tettere med våre nordiske naboer for å tilpasse EU sin
728 politikk til nordiske samfunnsforhold.
- 729 • Arbeide for at Norge skal komme inn i det politiske arbeidet med EU sine
730 frihandelsavtaler på et tidligere tidspunkt i prosessen
- 731 • Styrke norsk våpenindustri som et ledd i Europas opprustning og slutte
732 oss til REARM Europe.
- 733 • Styrke samarbeidet mellom DEKSA og norsk våpenindustri.
- 734 • Jobbe for færre konkurransehemmende profesjonsreguleringer i
735 Europa.
- 736 • Støtte og slutte oss til EUs karbongrensejusteringsmekanisme.

- 737 • Jobbe for at norske arbeidsplasser ikke havner på feil side av EUs
738 tollunion.
- 739 • Forby kildeskatt i EU/EØS.
- 740 • Innlemme Norge i EUs momssystem.
- 741 • At norske utdanningsinstitusjoner får anledning til å delta i EUs
742 rammeprogrammer.
- 743 • Sikre at norske bedrifter opererer under samme eller bedre rammeverk
744 som europeiske bedrifter slik at det bl.a. sikres lik tilgang til europeiske
745 støtteordninger.
- 746

747 **Verdikjeder gir sikkerhet**

748 Norsk velstand er i stor grad bygget på eksport av strategiske ressurser.
749 Norge har en unik posisjon i Europa som en leverandør av strategisk
750 essensielle ressurser. Etter Russlands invasjon av Ukraina har dette gjort seg
751 særlig gjeldende innen energi, som både omfatter den lenge etablerte olje-
752 og gass-sektoren, samt strømforsyningen til kontinentet. Europas
753 energisikkerhet er vår sikkerhet, og norsk energipolitikk må alltid ha dette i
754 mente.

755
756 I tillegg har Norge de siste årene fått påvist historiske forekomster av sjeldne
757 mineraler (REM). Thorium kan være en essensiell del av å sikre fremtidig
758 europeisk energitilgang, og fosfat forekommer i Telemark. Dette er både et
759 potensielt fremtidig industrieventyr, og en mulighet for våre nære allierte til å
760 frakoble seg utsatte verdikjeder og import fra Kina.

761
762 Norge bør i større grad profilere seg som en handelspartner som ikke bare kan
763 bidra til økonomisk gevinst, men også være en leverandør av ressurssikkerhet
764 for våre nære allierte, og bør derfor utvinne disse ressursene i tettere
765 samarbeid med våre strategiske partnere.

766

767 **Høyres Studenter vil:**

- 768 • Prioritere våre strategiske partnere i handelsavtaler som vedgår
769 strategiske ressurser.

- 770 • Prioritere og tilrettelegge for utvinning og eksport av REM.
- 771 • Profilere Norge overfor våre samarbeidspartnere som en leverandør av
- 772 sikkerhetstjenester i internasjonale verdikjeder.
- 773 • Bidra til å gjøre Norge og Europa mindre avhengig av sårbare
- 774 internasjonale verdikjeder.

775

776 **Konkurranse.**

777 Konkurransen er en forutsetning for en velfungerende økonomi. Det sikrer
778 lavere priser, bedre produkter og innovasjon. Når konkurransen svekkes,
779 rammes både forbrukere og næringslivet. Ressurser brukes dårligere,
780 produktiviteten faller og nye aktører slipper ikke til.

781

782 Norsk økonomi er i mange bransjer preget av høy konsentrasjon og få aktører.
783 Dette gjelder særlig innen dagligvare. Samtidig er inngangsbarrierene ofte
784 høye, enten som følge av reguleringer, etableringskostnader eller strukturer
785 som beskytter etablerte aktører. Resultatet er mindre dynamikk, svakere
786 konkurranse og færre nyetablerte selskaper.

787

788 Markedet skal fungere. Det betyr at politikken må legge til rette for reell
789 konkurranse, ikke beskytte etablerte interesser. Staten skal ikke skjerme
790 aktører mot konkurranse, men sørge for like spilleregler og gripe inn der
791 markedsmakt misbrukes.

792

793 **Høyres Studenter vil:**

- 794 • Forby eksklusive leveranseavtaler som hindrer produsenter i å levere til
- 795 flere kjeder.
- 796 • Gi Konkurransetilsynet sterkere virkemidler for å sikre konkurranse og
- 797 motvirke monopol og markedsmakt.
- 798 • Jobbe for å redusere etableringshindringer i konsentrerte bransjer.
- 799 • Kraftig stramme inn aktiv næringspolitikk.
- 800 • Fjerne Nortura og Tines m.m. myndighet til å regulere seg selv.
- 801 • Prioritere subsidier fremfor tollmurer for å opprettholde egen
- 802 matproduksjon.

803

804 **Infrastruktur.**

805 Infrastruktur er en verdi i seg selv. Det legger grunnlaget for arbeidsplasser,
806 handel, sikkerhet og velferd, og er en forutsetning for et moderne og
807 konkurransedyktig Norge. Å skape god infrastruktur handler om å prioritere
808 prosjekter som gir høy samfunnsøkonomisk gevinst, sikre bedre
809 gjennomføringsevne og ta i bruk modeller som gir mer igjen for fellesskapets
810 ressurser.

811

812 Vi vil derfor styrke infrastrukturen som binder Norge sammen, modernisere
813 systemene som skal bære fremtidens næringsliv og legge til rette for nye
814 teknologier og nye næringer.

815

816 **Høyres Studenter vil:**

- 817 • Anerkjennelse at god infrastruktur over hele landet er en verdi i seg selv
818 og et selvstendig politisk mål.
- 819 • At Nye Veier-modellen skal brukes for å fremme mer konkurranse for
820 det offentlige på andre områder, for eksempel i statlige
821 eiendomsprosjekter og ved utbygging av kraftnettet.
- 822 • Gi fradrag for utbygging av fiber og bredbånd i kommuner med lavere
823 enn gjennomsnittlig dekning og hastighet.

824

825 **Energi.**

826 Norges energisystem er et av våre største konkurransefortrinn, og skal vi
827 lykkes med grønn industri og økt verdiskaping, må vi bruke dette fortrinnet
828 klokt. Det krever et kraftsystem som er robust, effektivt og i stand til å levere
829 nok energi til både husholdninger, næringsliv og nye teknologier. Det handler
830 om smartere utnyttelse av eksisterende kapasitet, tydelige rammevilkår og
831 investeringer som faktisk styrker både beredskap og konkurransekraft.
832 En fremtidsrettet energipolitikk må kombinere teknologi, marked og
833 ansvarlige prioriteringer, slik at Norge kan fortsette å være et land med trygg,
834 rimelig og tilgjengelig energi.

835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849

Høyres Studenter vil:

- Ta i bruk kunstig intelligens for å kartlegge og bedre utnytte kapasiteten i eksisterende kraftverk og strømnettet.
- Legge til rette for etablering av kjernekraft i Norge.
- Fjerne innslagspunktet for grunnrenteskatt på vannkraft, innføre bunnfradrag på grunnrenteskatt på 20 MWh på vannkraft.
- Oppgradere eksisterende og bygge ut mer vannkraft.
- Strømstøtteordninger skal også ivareta studentboliger.
- Åpne for desentralisert salg av strøm fra private husholdninger og gjøre det skattefritt inntil et visst beløp.
- Gi Statnett anledning til å prioritere nasjonalt sikkerhetshensyn i fordeling av nettkapasitet.
- Innføre et prøveprosjekt med fordeling av nettkapasitet etter auksjon.

850
851
852
853
854
855
856

Transport.

Norge er et langstrakt land med store avstander og spredt bosetting. Derfor er vi avhengige av god infrastruktur inkludert et velfungerende flytilbud for å opprettholde bosetting og skape økonomisk vekst i hele landet. Samferdsel avgjør om folk får tilgang til jobber, og om bedrifter får fraktet varer og tjenester effektivt.

857
858
859
860

Uten gode transportløsninger svekkes både produktiviteten, konkurransekraften og grunnlaget for verdiskaping. Derfor må vi prioritere prosjekter som reduserer avstander og øker tilgjengeligheten.

861
862
863
864
865
866

Høyres Studenter vil:

- Fjerne Avinor-modellen og finansiere strategiske men ulønnsomme flyplasser over statsbudsjettet.
- Fjerne flypassasjeravgiften.
- Åpne for Tax-free på fjerntog, også innenriks.
- Ta igjen vedlikeholdsetterslepet på vei.

- 867 • Prioritere utbyggingen av samferdselsprosjekter med høyest
868 samfunnsøkonomisk verdi.
- 869 • Ikke bygge skipstunneler med offentlige midler.
- 870 • Investere mer i havn og kystinfrastruktur med mål om økt handel og
871 bærekraftig verdiskaping.
- 872 • At fylkeskommuner skal ha reklame på kollektivtransport før de får mer
873 tilskudd til kollektivtilbudet.
- 874 • Samarbeide med våre naboland om utbygging av flere internasjonale
875 togforbindelser spesielt av forsvars og beredskapsmessig betydning

876

877 **Grønt.**

878 Norsk klimapolitikk trenger et skifte fra symboler til resultater. I mange år har
879 det vært en forventning om at stadig flere krav, rapporter og støtteordninger
880 automatisk gir bedre klimaeffekter. Slik er det ikke. Dersom Norge skal lykkes
881 med utslippskutt og samtidig bevare konkurransekraften, må vi prioritere
882 tiltak som faktisk virker, og legge bort det som stimulerer til byråkrati.

883

884 En grønn omstilling som fungerer, bygger på teknologi, markedsmekanismer
885 og ansvarlige prioriteringer. Det betyr at offentlige midler må brukes der de
886 utløser ny innovasjon, ikke på teknologier som allerede er modne og
887 lønnsomme internasjonalt. Det betyr at CO₂-prising skal være et verktøy for
888 omstilling, ikke en måte å hente inn mer penger. Det vil si at støtteordninger
889 må være midlertidige, målrettede og utformet for å fases ut når de har gjort
890 jobben sin.

891

892 **Høyres Studenter vil:**

- 893 • Gjennomføre regelmessige evalueringer av kravene til
894 klimarapportering for å sikre at de faktisk fremmer reelle
895 utslippsreduksjoner og ikke bare skaper unødig byråkrati.
- 896 • Bruke inntektene fra økt CO₂-prising til å redusere andre skatter og
897 avgifter.

- 898 • Offentlige klimatiltak skal kun opprettholdes dersom de har
899 dokumentert effekt.
- 900 • At staten ikke skal subsidiere drift og investering av teknologier som
901 allerede er kommersielt etablerte internasjonalt, som landvind og
902 havvind.
- 903 • Nye støtteordninger skal være midlertidige, tidsavgrensede og
904 inneholde klare kriterier for lønnsomhet og planlagt utfasing.
- 905 • Inkorporer deler av fornybardirektivet blant annet for å hente ut
906 europeiske belønningsmidler til bruk av fornybart drivstoff.
- 907 • Fortsette å gi letetillatelser til norsk olje- og gass, og ikke politisk vedta
908 sluttdato for næringen.
- 909 • Gi avgiftsfordeler til avansert biodrivstoff og på sikt øke
910 omsetningskravet.
- 911